
Výzvy ESG pro český finanční trh z pohledu dohledového orgánu

Jan Frait
viceguvernér

Prezentace pro 2. ESG Summit
Fakulty financí a účetnictví VŠE

Praha
21. června 2024

ČNB a její role v ESG problematice

Reflexe ESG faktorů v regulaci a dohledu nad bankami

- **Mikrobezřetnostní dohled** ČNB zůstává primárně zaměřen na správu společností (governance“).
 - Aktuálními prioritami jsou nadále řízení rizika likvidity v prostředí zvýšené citlivosti na negativní informace, odolnost bankovního sektoru po „recesích bez defaultů“ nebo zesílené řízení kybernetických rizik.
- Význam společenských (social) faktorů se odráží v mikro- i v **makrobezřetnostním** dohledu, v kombinaci s vyhodnocením cyklických faktorů.
 - Odborná péče při poskytování služeb klientům (informování klientů o produktech a jejich rizicích, ochrana klientů před podvodným jednáním, dostupnost finančních služeb ...).
 - Nepředlužování klientů a jejich ochrana před makroekonomickými riziky.
 - Řízení AML rizik a dodržování sankčních opatření (zesílená dohledová reakce na opakovaná a závažná zjištění v nedostatečném systému pro řízení tohoto typu rizika).
- Význam environmentálních faktorů jednotlivé dohledové orgány zohledňují v odlišné míře, dominuje u nadnárodních struktur a zemí významně ohrožených **klimatickými riziky**.

Klimatická problematika – východiska a role ČNB

- ČNB jako orgán dohledu **nemá mandát** omezovat příčinné faktory změny klimatu, v rámci svého stávajícího mandátu zajištění finanční stability však:
 - **sleduje** idiosynkratická i systémová rizika finančních institucí a finančního sektoru vyplývající z socioekonomických důsledků změny klimatu a společenských aktivit, které si kladou za cíl omezit jejich nepříznivé důsledky,
 - **odhaduje** jejich střednědobé i dlouhodobé důsledky pro stabilitu finančního sektoru,
 - **případně uplatňuje** přiměřená opatření či nástroje, které by identifikovaná rizika omezovaly a posílily tak odolnost finančního systému či jeho součástí.
- Klimatická změna a s ní související přechod k nízkoemisní ekonomice jsou doprovázeny řadou **hmotných a přechodových rizik**.
 - Jejich materializace může mít **dopad na stabilitu a odolnost jednotlivých finančních institucí i finančního systému** jako celku.

- **Hmotná rizika** vyplývající ze změny klimatu - vlny veder, sucha, rozsáhlé požáry, povodně, růst průměrné teploty, změna v oceánských proudech, zvýšení hladiny moří...
 - **Důsledkem jejich materializace může být** pokles hodnoty aktiv a ziskovosti vlivem škod, narušení procesu výroby, omezení plynulosti zahraničního obchodu a globálních dodavatelských řetězců, zhoršení zdraví obyvatelstva, pokles produktivity, nedostatek pracovních sil, migrace velkého počtu obyvatel a geopolitických konfliktů.
- **Přechodová rizika** vyplývají z aktivit vlád i subjektů reálné ekonomiky v průběhu procesu přechodu na nízko/bezemisní ekonomiku a jejich reakce na dopady změn klimatu (technologické změny a změny zvyklostí spotřebitelů).
 - **Důsledkem mohou být** nové formy zdanění a regulačních omezení, např. nárůst cen emisních povolenek, uhlíková daň a další. To může vyvolat pokles hodnoty určitých podnikových aktiv a také pokles ziskovosti podniků v některých odvětvích či pokles hodnoty aktiv obyvatelstva.

Dohledová aktivita ČNB ve spojitosti s ESG

- Dohled ČNB zastává obecně **neutrální a neaktivistický postoj k udržitelnosti založený na risk-based přístupu.**
- **Rozhodnutí účastníků finančního trhu ohledně vnitřních politik ESG a nabízení udržitelných produktů je jejich institucionální/obchodní strategií** → vždy však musí dostát svým povinnostem plynoucím z regulatorních požadavků.
- Na úrovni **ESAs** zastává dohled ČNB taktéž **dlouhodobě „minimalistický“ přístup:**
 - Proti navyšování informačních povinností, s důrazem na jasnost a konzistenci regulatorního rámce.

ESG v dohledu nad bankami – regulatorní rámec (1/2)

- **Požadavky na řízení ESG rizik jsou nyní upraveny „soft“ regulací, zejména**
 - principy **BCBS** pro efektivní řízení a dohled finančních rizik souvisejících s klimatem (6/2022),
 - dohledovým očekáváním **ECB** k řízení klimatických rizik a zveřejňování (11/2020) – nepřímý dopad na CZ velké banky prostřednictvím dohledu příslušných skupin ze strany ECB.
- **Povinné zveřejňování informací o ESG rizicích:**
 - V rámci SREPU/Pilíře 3 (prováděcí nařízení EK z 11/2022) – CZ banky povinnosti nepodléhají.
 - **Směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti podniků (CSRD)** – zveřejňují pouze velké účetní jednotky, příp. kotované společnosti.
- **Od roku 2025** (s účinností CRR 3 a CRD 6) bude
 - bankám uložena **povinnost zohledňovat ve svých strategiích a postupech ESG rizika,**
 - dohledům uložena **povinnost v rámci SREP vyhodnocovat úroveň řízení ESG rizik.**

ESG v dohledu nad bankami – regulatorní rámec (2/2)

- **CRR 3:**
 - Nová definice ESG rizik a reporting o expozicích k ESG rizikům orgánům.
 - Rozšíření požadavků ohledně zveřejňování ESG rizik na všechny instituce.
- **CRD 6:**
 - Zahrnutí krátko- až dlouhodobých horizontů ESG rizik do strategií a postupů pro hodnocení ICAAP a ŘKS.
 - Vypracování plánů k řešení ESG rizik (vč. plánů přechodu).
 - Podpora při přidělování bankovního financování mezi udržitelné projekty.
 - Požadavky na identifikaci, měření, řízení a sledování ESG rizik.
 - Požadavek na provádění zátěžových testů.
 - Jednotné zahrnutí ESG rizik do SREPU; orgány posoudí přiměřenost expozic, strategie, procesy řízení ESG rizik.
- **Obecné pokyny EBA k řízení ESG rizik zahrnují detailní požadavky** týkající se principů řízení ESG rizik, strategie a obchodního modelu, rizikového apetitu, rizikové kultury instituce a jejího ŘKS, ICAAP a ILAAP, postupů při řízení rizik (úvěrového, tržního, likvidity a financování, reputačního, operačního, koncentračního) a monitoringu.

ESG v dohledu – dosavadní aktivity

- V 1H2023 realizováno **šetření zaměřené na tzv. zelené úvěry**, které doposud poskytovaly pouze větší instituce, a to zejména v oblasti financování nemovitostí (především CRE, v menší míře již také RRE), podíly na nové produkci jsou však nadále velmi nízké (0 – 20 %).
- V rámci **SREP hodnocení za rok 2023 byla oblast environmentálních rizik** komunikována dohledem jako **jedno z témat pro nadcházející období**.
- **Doplňkově** řešena oblast sociálních a správních rizik:
 - 3Q 2023 realizováno **šetření k politice rozmanitosti a jejímu uplatňování**;
 - 4Q 2023 realizováno **šetření k genderově neutrálnímu odměňování**, vč. úrovně nastavení příslušných politik a předpisů.
- **V 1/2024** realizováno šetření zaměřené na **přístup bank k financování obranného průmyslu**.

ESG v dohledu - vybrané poznatky z šetření financování obranného průmyslu

- Významní hráči mají zpracovány **strategie financování tohoto odvětví**, žádná z těchto strategií výslovně **nezakazuje jeho financování, nicméně poskytnutí úvěru je omezeno stanovenými kritérii**, podléhá zvýšené kontrole (zejména v oblasti reputačního rizika, compliance a AML), a schválení na vyšší schvalovací kompetenci.
- Strategie akcentují **zákaz financování vybraných typů zbraní**, důraz je kladen na **transparentnost** klienta a transakce a **soulad s mezinárodním právem**.
- Financovatelné jsou primárně projekty, kdy je **koncovým příjemcem předmětu dodávky** (zbraní a/nebo munice) **subjekt pod kontrolou vlády** (např. příslušné ministerstvo, armáda, policie aj.), zejména pokud se jedná o armády/policejní síly NATO/OECD /EU.
- Z informací poskytnutých jednotlivými bankami **nevyplývá, že by docházelo k zamítání významného počtu úvěrů** klientům působícím v tomto odvětví.

ESG – plánované dohledové aktivity (2024-2025)

- **Šetření k zohledňování klimatických a environmentálních rizikových faktorů v systému řízení rizik, strategii, rizikovém apetitu a governance** (vyhodnocení cca v polovině roku 2024).
- V 2H2024 **systematický sběr dat o úvěrových portfoliích** bank v členění dle EU taxonomie udržitelnosti ekonomických činností a o klientech s největšími emisemi.
 - Následně **využití získaných dat pro realizaci zátěžového testu tranzitivních rizik** (v kombinaci s daty dostupnými v databázi AnaCredit)
- **Od roku 2025 systematické zahrnutí ESG komponenty do SREP hodnocení** (v souladu s požadavky CRD 6 a EBA GL on management of ESG risks).
- **Průběžný dohled nad zahrnutím ESG komponenty** ve strategickém řízení rizik, řízení úvěrových a tržních rizik.

Zveřejňování údajů o udržitelnosti

- Vyhodnocení rizik související s klimatickou změnou je komplikováno nedostatkem dat a jejich nízkou kvalitou.
- Vybrané podniky postupně začnou zveřejňovat informace týkající se udržitelnosti díky platnosti směrnice CSRD (podávání zpráv podniků o udržitelnosti).
- CSRD rozšiřuje okruh společností zveřejňující informace a zajišťuje standardizovaný obsah.
- Směrnice se opírá o závazné Evropské standardy pro podávání zpráv o udržitelnosti (ESRS).
- V oblasti klimatického rizika budou podniky v působnosti CSRD povinně sledovat:
 - cíle snížení emisí skleníkových plynů,
 - spotřeba energie a energetický mix,
 - hrubé emise skleníkových plynů (Scope 1, Scope 2, Scope 3 a celkové emise skleníkových plynů),
 - interní cena uhlíku,
 - potenciální finanční dopady významných fyzických a přechodových rizik souvisejících se změnou klimatu.

Subjekty podléhající CSRD

Firmy podléhající CSRD dle odvětví

(orientační odhad počtu firem)

Zdroj: Dun & Bradstreet, ČSÚ, ČNB

Podíl subjektů podléhajících CSRD na zaměstnanosti odvětví

(orientační podíl v % na zaměstnanosti v odvětví)

Zdroj: Dun & Bradstreet, ČSÚ, ČNB

Poznámka: Kategorie „Ostatní“ zahrnuje: L - Činnosti v oblasti nemovitostí, M - Profesionální, vědecké a technické činnosti, R - Kulturní, zábavní a rekreační činnosti.

CSRD a bankovní sektor

- Směrnice CSRD bezprostředně přinese bankám nové informace k řízení klimatického rizika u přibližně 20 % podnikových expozic – u zbývajících čtyř pětin bude bankovní sektor muset hledat pro posouzení těchto rizik alternativní zdroje.

Úvěry v členění podle vybraných odvětví

(v mld. Kč; stav úvěrů k 31.12.2022)

Podíl subjektů podléhajících CSRD na úvěrech odvětví

(podíl v % na celkových úvěrech odvětví; stav úvěrů k 31. 12. 2022)

Poznámka: V grafu jsou uvedeny pouze odvětví s objemem úvěrů nad 10 mld. Kč.

ESG v dohledu nad pojišťovny – 2022 a 2023

- Aktivity vyplývající zejména z účasti v rámci **EIOPA Sustainability Finance Project Group** v rámci EIOPA v roli „observer“:
 - Revize regulace Levelu I či II v oblasti prudentního zacházení s aktivy a závazky.
 - Revize **kalibrace katastrofického rizika** v rámci výpočtu kapitálového požadavku dle standardního vzorce.
 - Revize kapitoly Supervisory handbooku věnující se dohledu klimatických rizik (business model, governance, investice).
 - Požadavky na **zahrnutí rizika klimatických změn do ORSA zprávy** (vlastní posouzení rizik a solventnosti).
 - Revize dashboardu na „insurance protection gap“ (nedostatečná pojistná ochrana) za oblast přírodních katastrof.
- Vlastní aktivity ČNB:
 - Rekalibrace dohledových **zátěžových testů** a vyhodnocení výsledků.
 - Pravidelné téma **informačních schůzek** s pojišťovny.
 - Zefektivnění dohledových nástrojů a metodik v oblasti zajištění.

ESG v dohledu nad pojišťovny – plán 2024 a 2025

- Pokračující aktivity vyplývající zejména z účasti v rámci Sustainability Finance Project Group v rámci EIOPA:
 - Mapování dopadu legislativních změn do kapitálových požadavků.
 - Monitoring naplnění očekávání EIOPA v oblasti ORSA zpráv.
- Vlastní aktivity ČNB:
 - Implementace nových dohledových nástrojů a metodik v oblasti **zajištění**.
 - Nově diskuse s externími dodavateli **katastrofických modelů**.

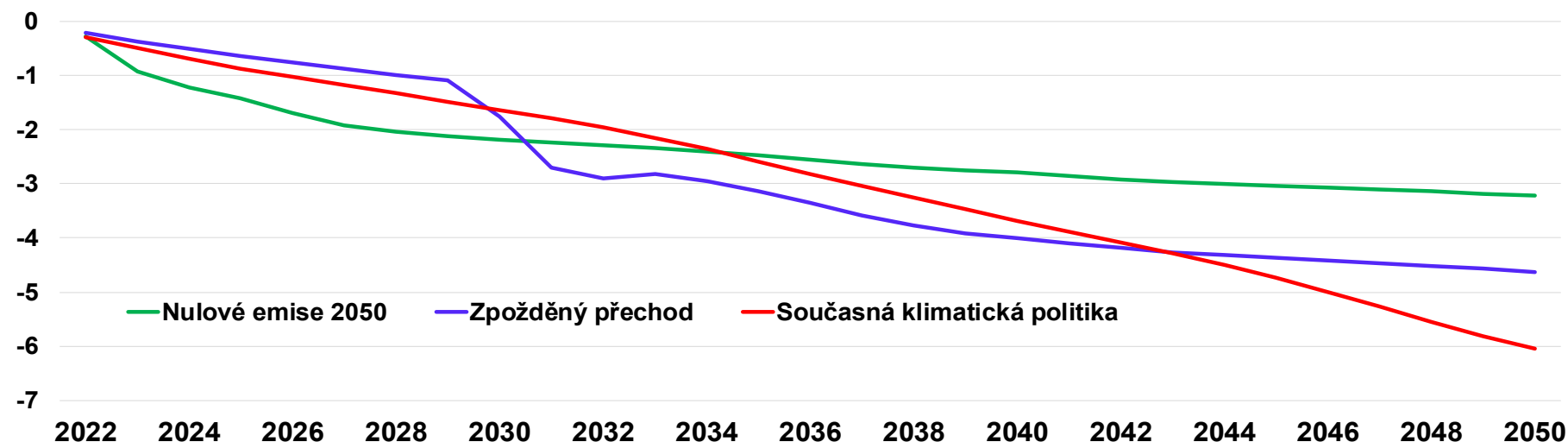
Klimatický rizika a makrozátěžové testy

Klimatická problematika – scénáře

- Předpokladem pro sledování, měření a vyhodnocování klimatických rizik jsou **hodnověrné scénáře** vývoje klimatu a transmise důsledků do ekonomiky.
- Východiskem jsou přístupy vyvinuté iniciativou centrálních bank a dohledových orgánů „Network for Greening Financial System (NGFS) zachycující dopady klimatických rizik v **dlouhodobém časovém horizontu 30 let do roku 2050**.

Dopady do úrovně reálného HDP ve světě v % pro jednotlivé dlouhodobé klimatické scénáře

Zdroj: Projekce ČNB prostřednictvím modelu NiGEM na základě výstupů z klimatického modelu REMIND-MAGPIE.

Pozn.: Odchytky od klimaticky neutrálního základního scénáře.

Klimatický makrozátěžový test bank ČNB

Účel:

- Slouží k hodnocení odolnosti domácího bankovního sektoru vůči hypotetickému nepříznivému ekonomickému vývoji vyvolanému hmotnými a přechodovými klimatickými šoky.

Charakteristiky:

- Vybrané šoky jsou kumulovány a materializují se koncentrovaně na 5letém horizontu testu.
- Makroekonomický rámec je kombinací scénářů NGFS „Nulové emise 2050“ a „Zpožděný přechod“, charakterizovaný zpomalením růstu či poklesem HDP a přetrvávající inflací.
- Využívá modelový aparát tradičního makrozátěžového testu rozšířený o modelování důsledků klimatických šoků zejména do úvěrových a tržních rizik.
- Silné nejistoty dané současnou situací v zásobování energiemi a dalším směřováním energetické politiky komplikují hodnověrný přístup ke konstrukci scénářů tohoto typu, zejména pak s dlouhodobým horizontem.

Klimatická rizika uvažovaná scénářem

Hmotné šoky - přírodní katastrofy:

- globální sucha - v 1., 3. a 5. roce scénáře způsobující růst cen potravin, destrukci výrobních kapacit a pokles produktivity.
- lokální sucha a povodně v ČR se škodami v rozsahu cca 1,5 % HDP ročně; (15 % šoku).

Přechodové šoky spojené s politickými rozhodnutími:

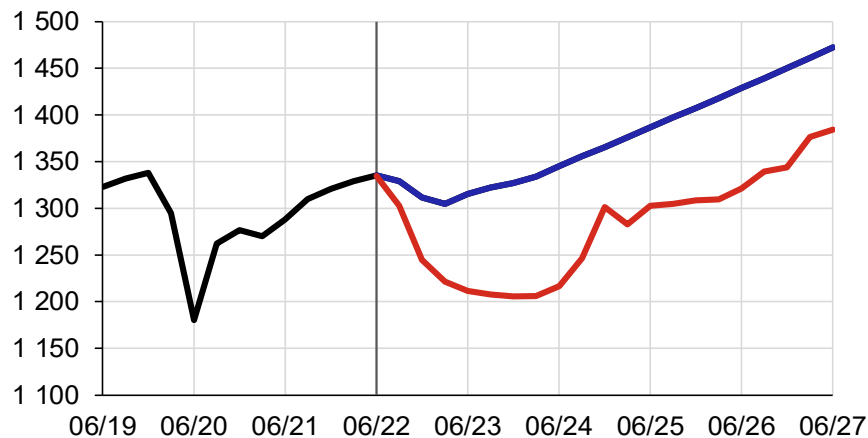
- nárůst ceny emisí CO₂ až o 200 %, 50 % z nárůstu jde přes vládní výdaje zpět do ekonomiky.
- snížení spotřeby uhlí, ropy, zemního plynu, růst podílu obnovitelných zdrojů energie (předchozí a tento šok představují 55 % celkového šoku).
- negativní poptávkový šok spojený s přechodem od automobilů na spalovací motory k elektromobilům - mírný útlum průmyslové produkce ve světě (25 % šoku).
- negativní sentiment spotřebitelů a investorů spojený s nejistými ekonomickými důsledky zaváděných opatření na ochranu klimatu (5 % šoku).

Scénář – HDP

- Relativně silný pokles ekonomiky v prvních dvou letech **kvůli dopadům klimatických šoků** - propad čistých exportů, investic a spotřeby, růst nezaměstnanosti, omezený růst mezd a oslabení kurzu CZK/EUR.
- V dalších letech se klimatické přechodové šoky utlumují a dochází k oživení taženému růstem čistých exportů, „klimatických“ investic a spotřeby, jež je následně částečně tlumeno restriktivnější měnovou politikou.

Alternativní scénáře: vývoj reálného HDP

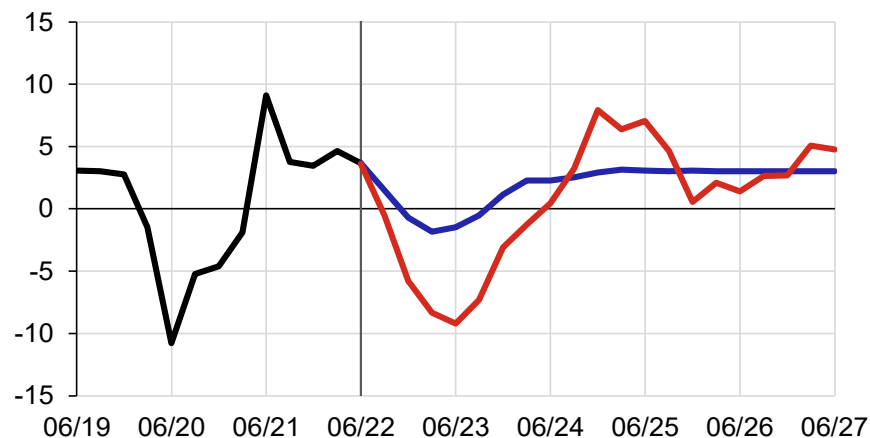
(v mld. Kč; čtvrtletní data)

— Pozorované hodnoty — Základní scénář — Nepříznivý scénář

Alternativní scénáře: vývoj reálného HDP

(meziročně v %)

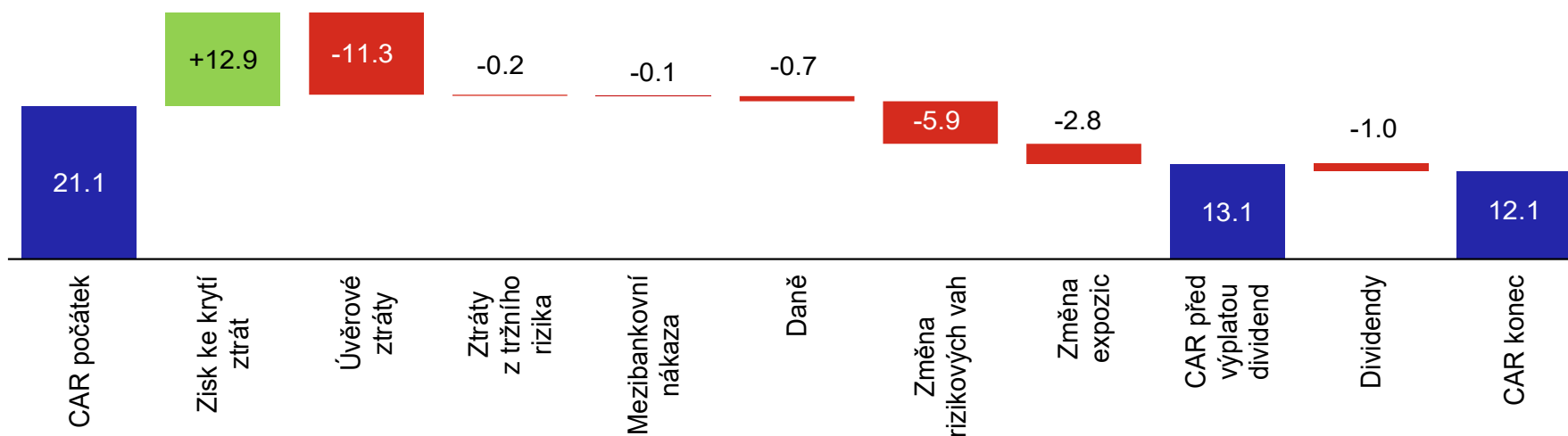

— Pozorované hodnoty — Základní scénář — Nepříznivý scénář

Výsledky – Nepříznivý scénář

- Vývoj v **Nepříznivém scénáři** by vedl k vysokým úvěrovým ztrátám, poklesu čistého úrokového zisku a nárůstu rizikových vah.
- Bankovní sektor jako celek by ve 2. a 3. roce scénáře vykázal ztrátu, na horizontu testu by však zůstal ziskový.
- Pokles kapitálu by byl výrazný a signalizuje využití kapitálových rezerv.

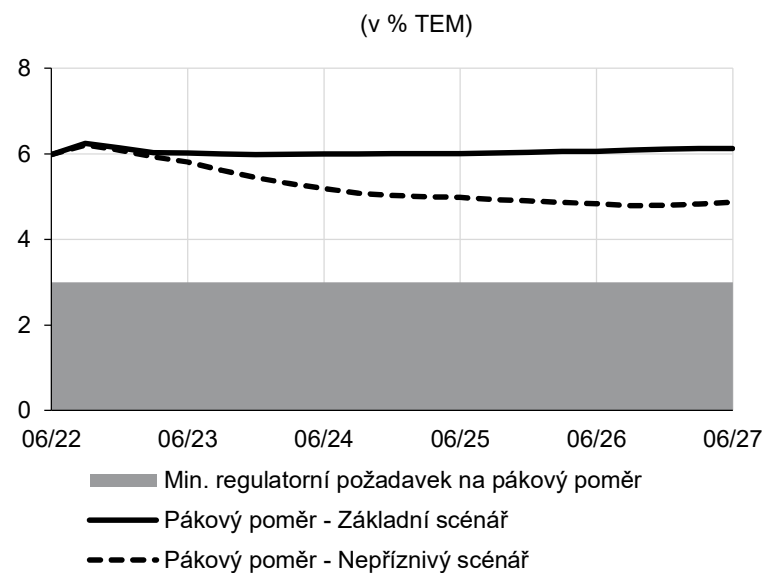
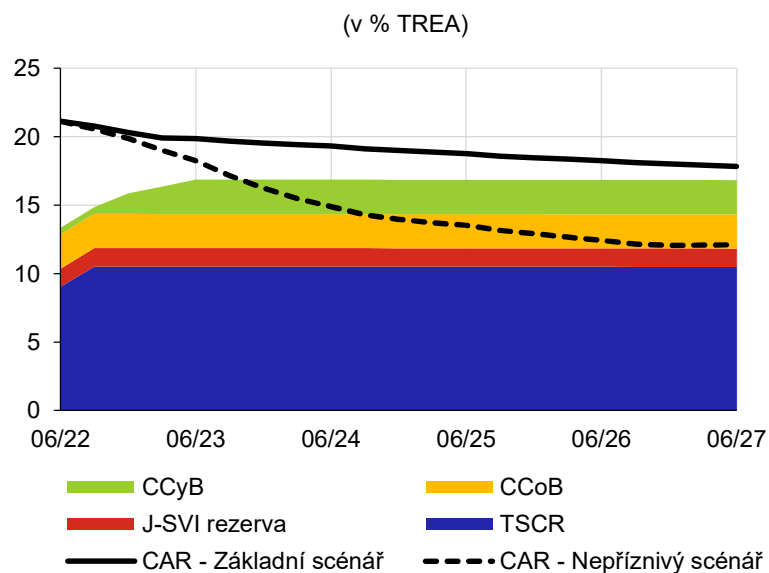
Dekompozice změny celkového kapitálového poměru bankovního sektoru v *Nepříznivém scénáři* (v p. b.)

Výsledky – kapitálové rezervy

- V **Nepříznivém scénáři** by bankovní sektor jako celek neplnil celkový kapitálový požadavek.
- ČNB by reagovala plným rozpuštěním CCyB, umožňující její využití pro absorpci ztrát bankovního sektoru a úvěrování reálné ekonomiky, a banky by téměř plně využívaly bezpečnostní kapitálovou rezervu (CCoB).
- Pákový poměr by bankovní sektor jako celek plnil v obou scénářích.

Plnění kapitálových požadavků bankovním sektorem v alternativních scénářích

Makrobezpečnostní politika ČNB a otázky ESG

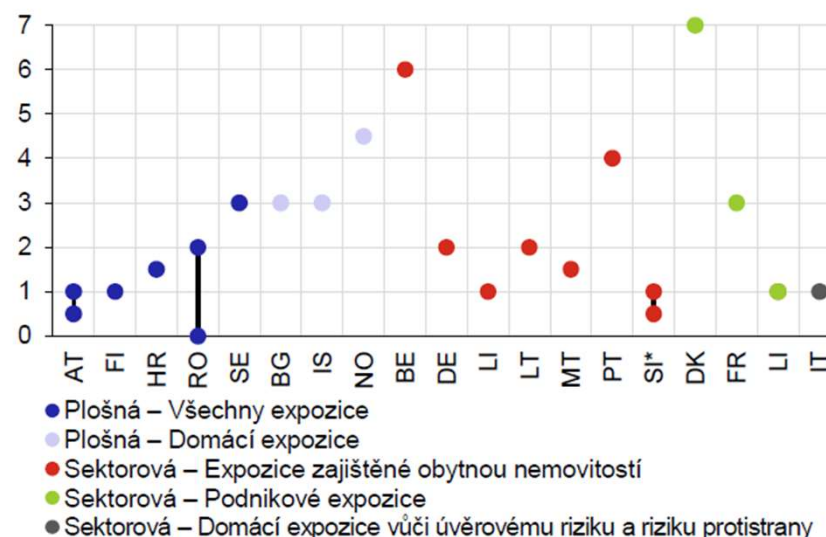

Nastavení rezervy ke krytí systémového rizika

- Kapitálová rezerva ke krytí systémového rizika (SyRB) se využívá na posílení odolnosti vůči identifikovaným rizikům dlouhodobější strukturální povahy, která jsou obvykle obtížněji kvantifikovatelná a vyžadují značnou míru expertního posouzení.
- Strukturální riziko a souběh jeho různých typů se formuje či projevuje nezávisle na pozici ekonomiky v cyklu, přičemž má potenciál být zdrojem nepříznivého ekonomického šoku či jej zesilovat, narušovat schopnost finančních institucí poskytovat úvěry či jiné finanční služby, a vyvolat či prohloubit nepříznivý ekonomický vývoj.
- **Bankovní rada rozhodla o nastavení sazby plošné SyRB na úrovni 0,5 % objemu celkových expozic umístěných v ČR.**

Sazba SyRB v evropských zemích

(v %; sazby platné či oznámené k 5. 4. 2024)

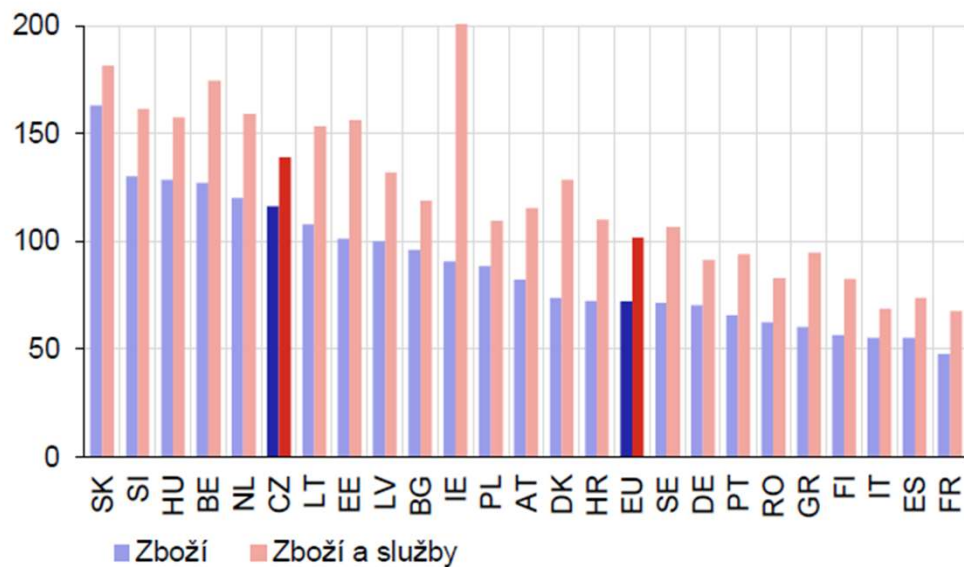
Zdroj: ESRB

Poznámka: V případě SI se 1% sazba týká expozic zajištěných obytnou nemovitostí (a bude snížena na 0,5 % od ledna 2025). 0,5% sazba se týká všech ostatních expozic vůči fyzickým osobám. Jsou zahrnuty i země, u nichž má být SyRB aplikována později během roku 2024 či v roce 2025.

Systemové riziko – otevřenost ekonomiky (1)

Indikátor otevřenosti ekonomiky vybraných zemí EU v roce 2023

(součet dovozu a vývozu v % HDP)

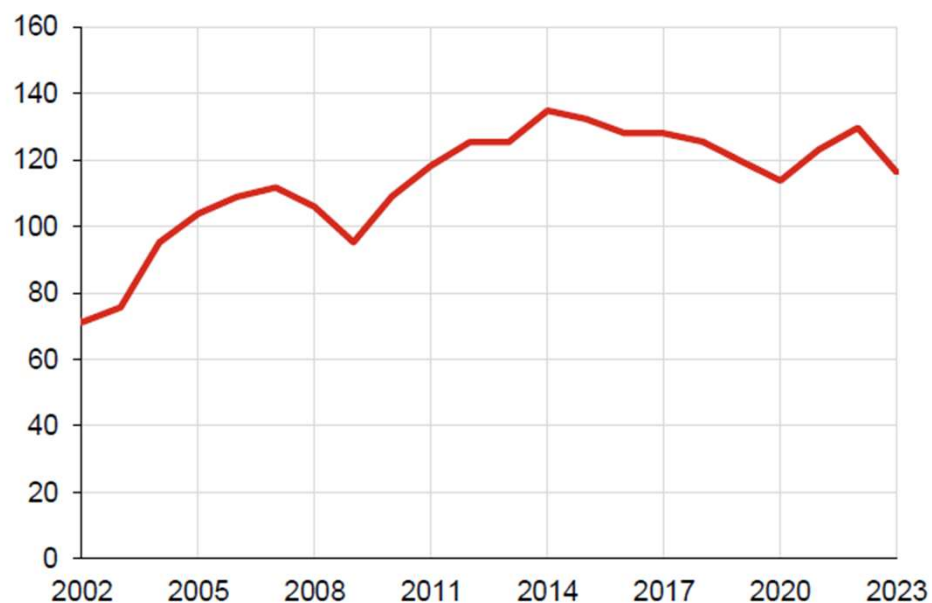

Zdroj: Eurostat

Poznámka: Hodnota pro zboží a služby pro IE dosahuje 235 % HDP.

Indikátor otevřenosti ekonomiky ČR

(součet dovozu a vývozu zboží v % HDP)

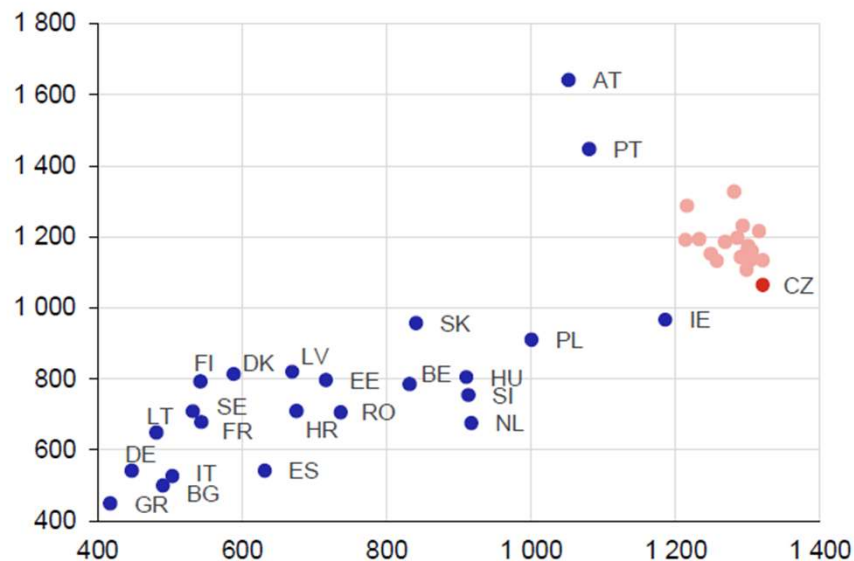

Zdroj: Eurostat

Systemové riziko – otevřenost ekonomiky (2)

Index koncentrace vývozu a dovozu vybraných zemí EU do partnerských zemí v roce 2023

(HHI v bodech; osa x: vývoz, osa y: dovoz)

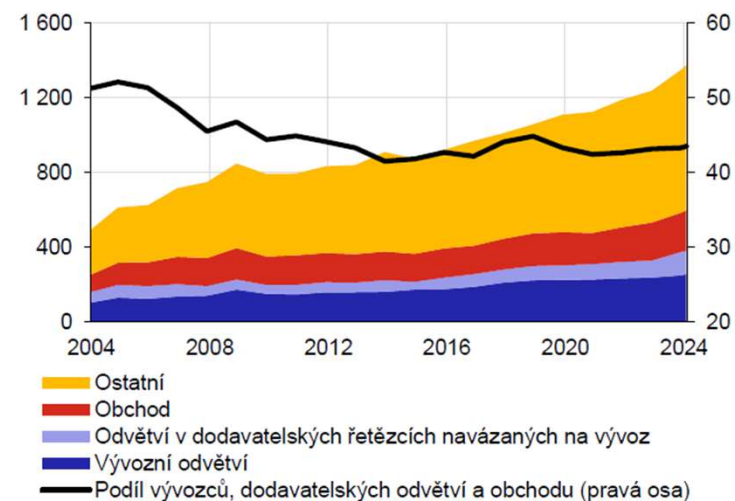

Zdroj: Eurostat

Poznámka: Světle červené body zobrazují hodnoty pro ČR v období 2006 až 2022.

Bankovní úvěry nefinančním podnikům dle návaznosti na vývoz či obchod

(v mld. Kč; pravá osa: v %; hodnoty ke konci roku, za 2024 ke konci února)

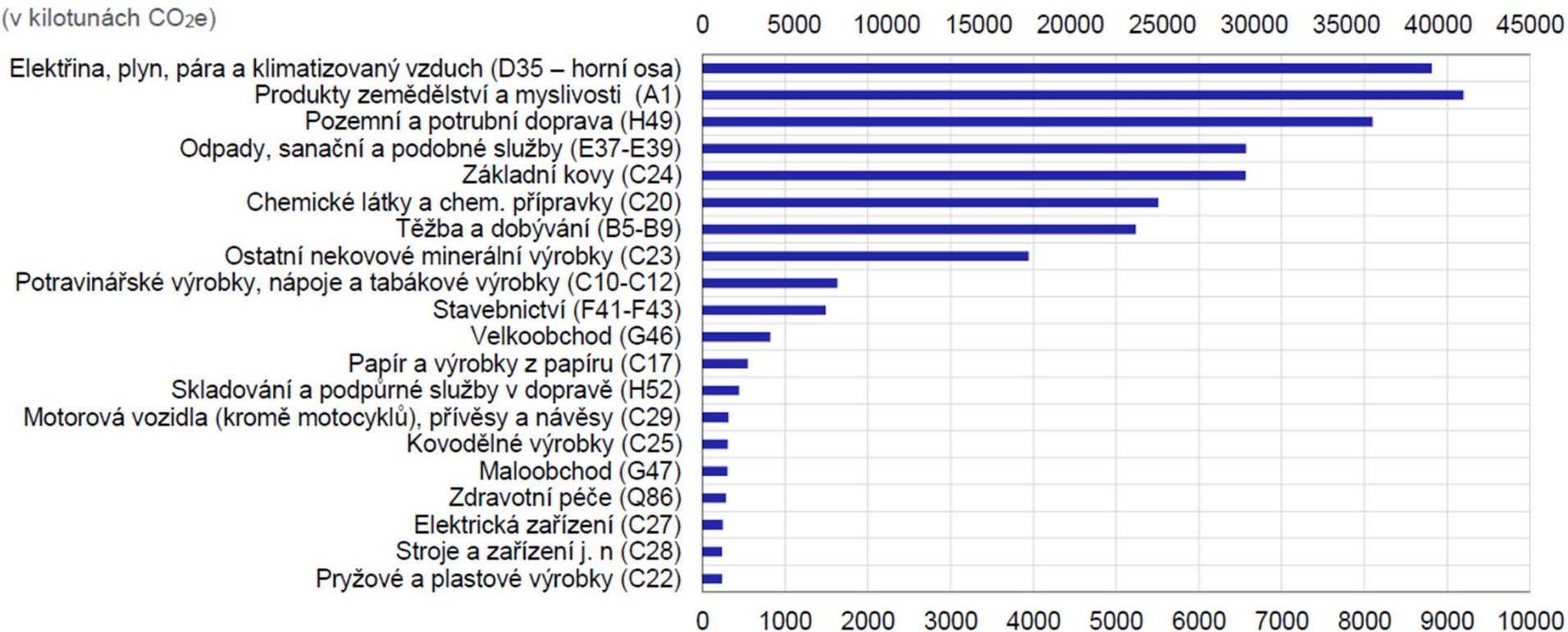

Poznámka: Za vývozní odvětví jsou zde považována ta, u nichž objem vývozu představuje alespoň třetinu celkových užitých zdrojů. Za dodavatelská odvětví pro vývozce jsou zde považována ta, u nichž podíl výstupů dále užitých jako mezispotřeba vývozních odvětví představuje alespoň pětinu užitých zdrojů.

Systemové riziko – emise (1)

Přímé emise skleníkových plynů dle odvětví v ČR

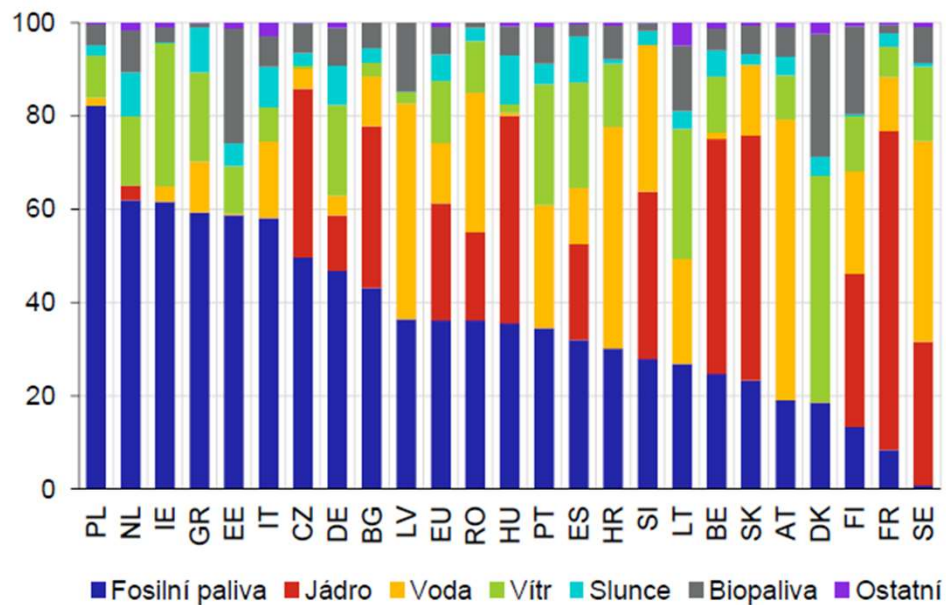
(v kilotunách CO_{2e})

Systemové riziko – emise (2)

Produkce elektrické energie dle zdroje ve vybraných zemích EU

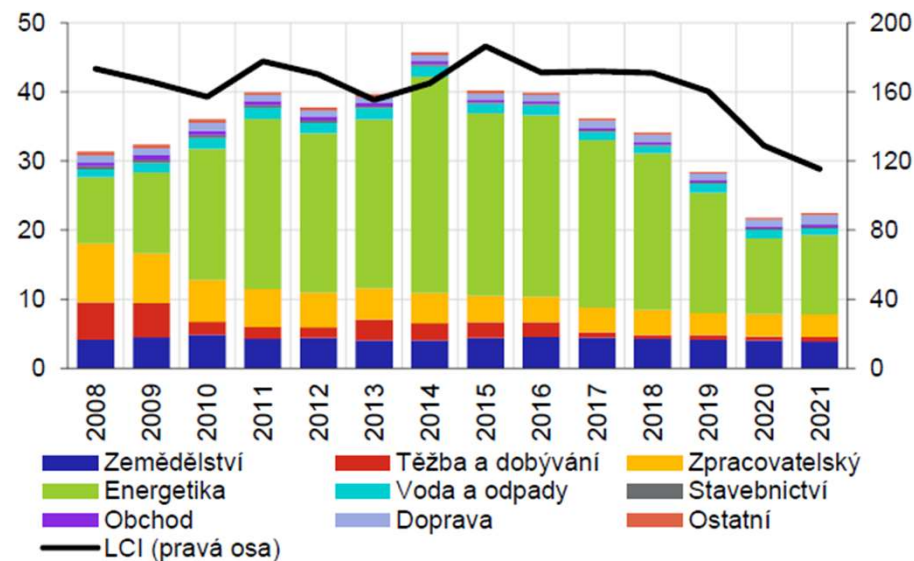
(podíl na hrubé produkci elektřiny v % v roce 2021)

Zdroj: Eurostat

Vývoj úvěrově vážené emisní intenzity dle odvětví a vývoj LCI

(v tunách CO_{2e} na mil. Kč hrubé přidané hodnoty odvětví; pravá osa: v tunách CO_{2e} na mil. Kč úvěrů)

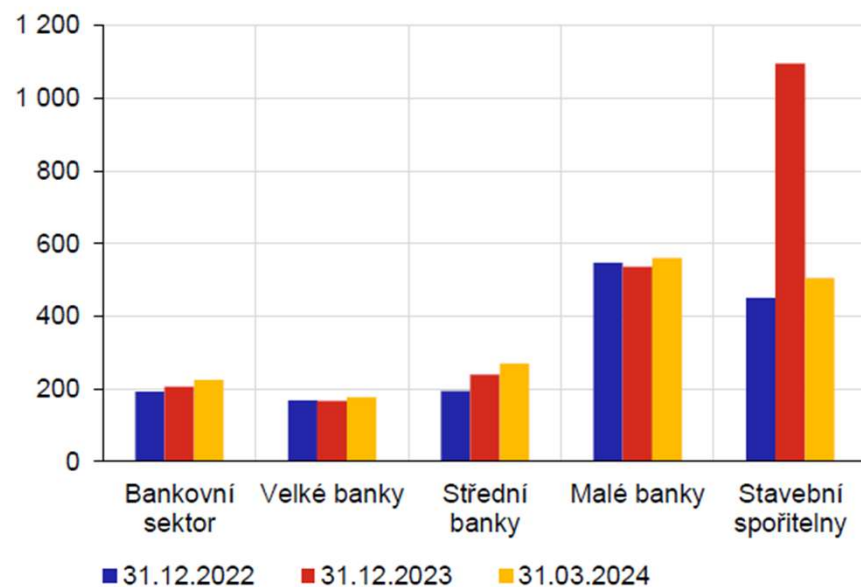

Zdroj: Eurostat, ČNB

Riziko likvidity (1)

Vývoj likvidního ukazatele LCR

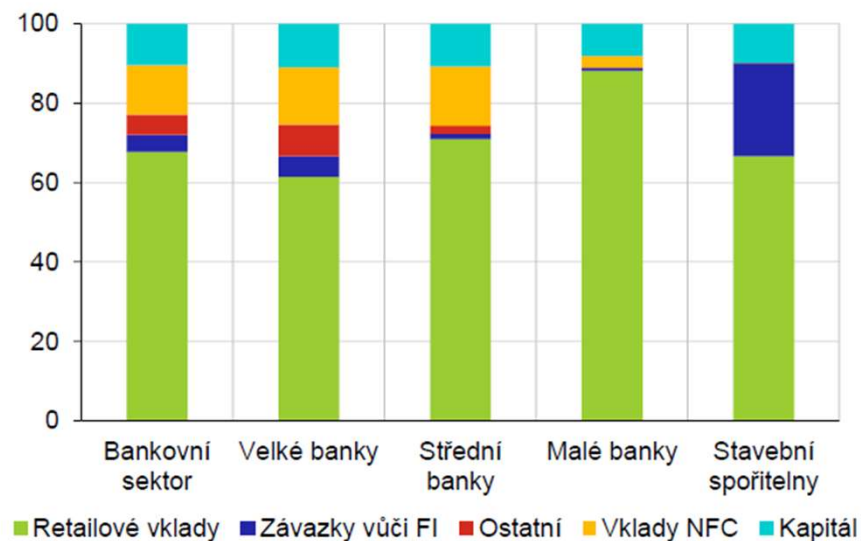
(v %)

Poznámka: Výsledky zohledňují likviditní podskupiny.

Položky dostupného financování dle metodiky NSFR

(v %; k 31. 12. 2023)

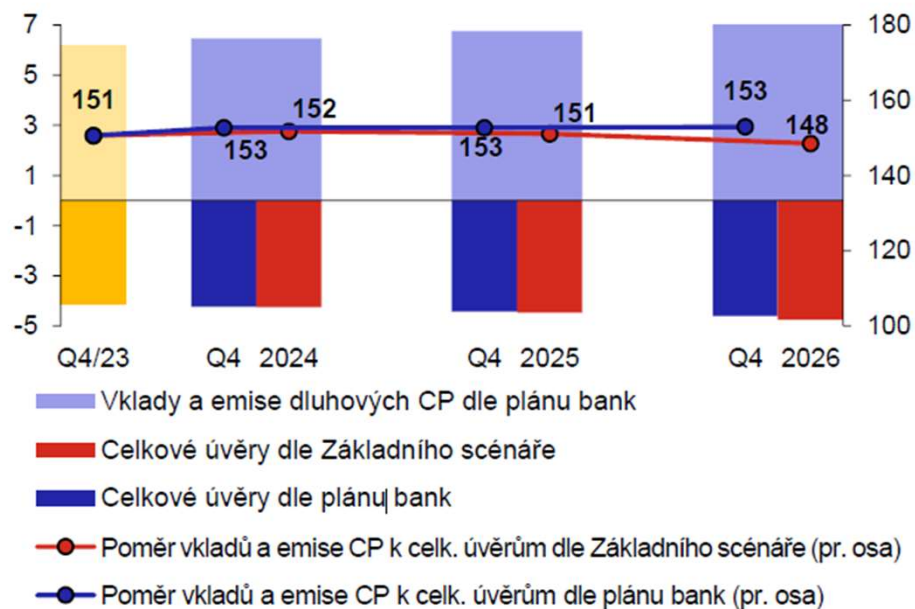

Poznámka: FI = finanční instituce, NFC = nefinanční podniky. Výsledky zohledňují likviditní podskupiny.

Riziko likvidity (2)

Plán financování domácích bankovních institucí

(v bil. Kč; pravá osa: v %)

Poznámka: Zahrnuty jsou úvěry a vklady soukromému sektoru definovaného jako domácnosti, nefinanční a finanční společnosti. Dále jsou zahrnuty vydané dluhové cenné papíry se splatností rovnou nebo vyšší než tři roky. CP jako cenných papír. Žluté sloupce ukazují stav k 4Q 2023; kladné hodnoty jsou vklady a emise CP a záporné jsou úvěry.

Vybrané indikátory systémové likvidity

(v %; k 31. 12. 2023)

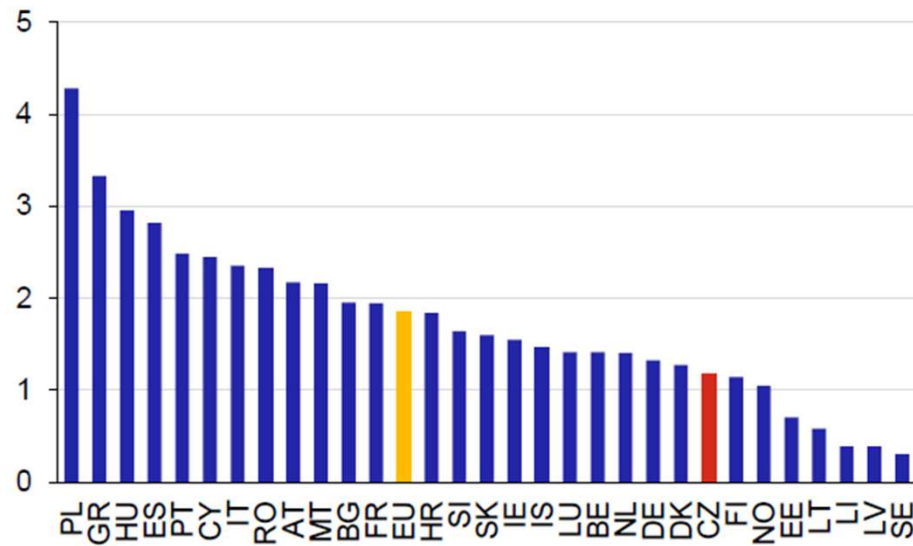
	Velké banky	Střední banky	Malé banky	Stavební spořitelny
Podíl zatížených aktiv k celkovým aktivům včetně přijatých kolaterálů	20	15	0	0
Podíl operací s ČNB na zdrojích zatížených aktiv	100	100	100	100
Podíl zatížených přijatých kolaterálů na celkových aktivech včetně přijatých kolaterálů	18	12	2	0
Podíl likvidních aktiv způsobilých k přijetí ČNB k celkovým aktivům	39	48	51	2
Podíl odtoků dle LCR k likvidním aktivům způsobilých k přijetí ČNB	49	34	21	32
Velkoobchodní zdroje financování k celkovým aktivům	17	10	3	25
Poměr úvěrů a vkladů	69	49	46	124

Poznámka: Vážené průměry hodnot s váhami dle velikosti bilance dané banky.

Úvěrové riziko (1)

Podíl nevykonných klientských úvěrů ve vybraných zemích EU

(v % k 31. 12. 2023)

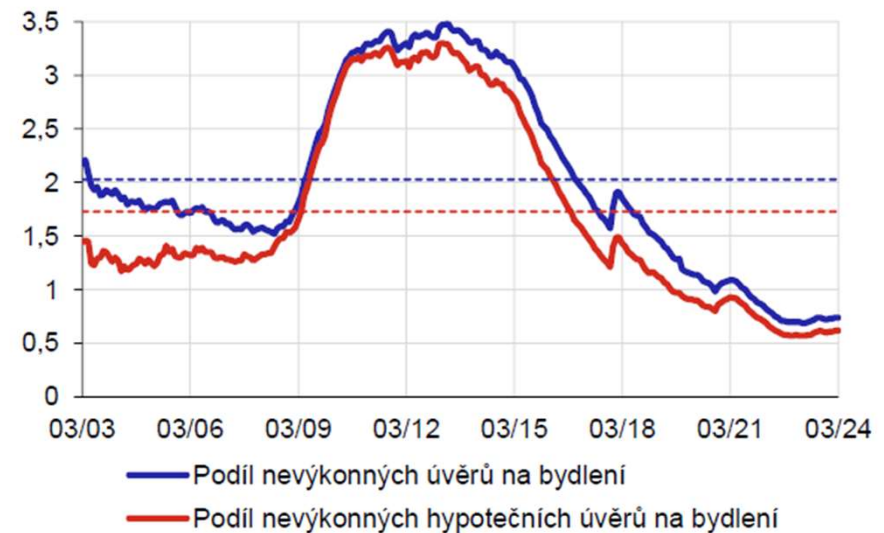

Zdroj: EBA

Poznámka: Údaje v mezinárodním srovnání se mohou lišit od ČNB z důvodu rozdílného datového zdroje.

Podíl nevykonných úvěrů na bydlení

(v %)

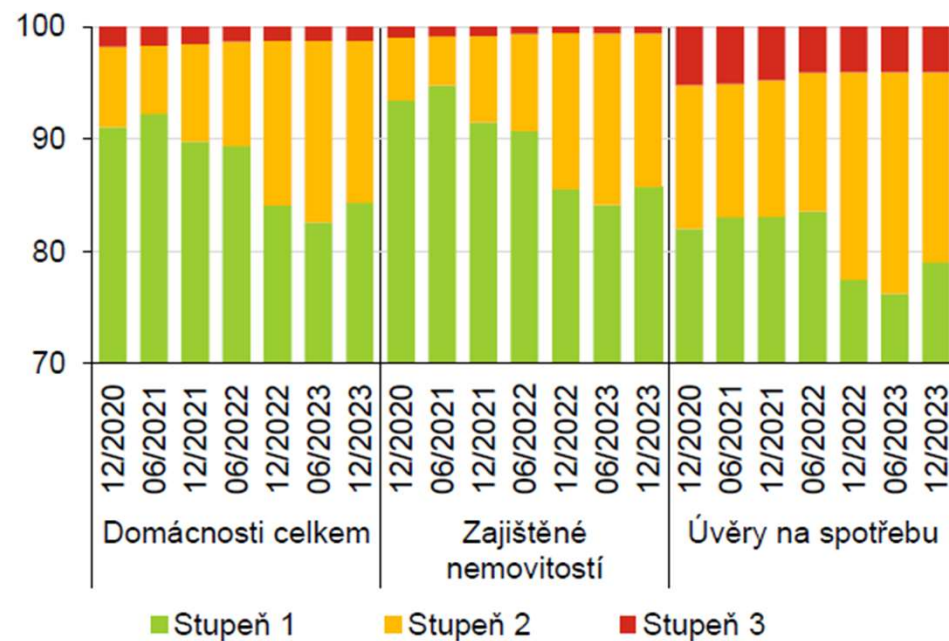

Poznámka: Přerušované linie značí dlouhodobý průměr (2002–2023) dané proměnné.

Úvěrové riziko (2)

Struktura úvěrů dle portfolií v segmentu domácností

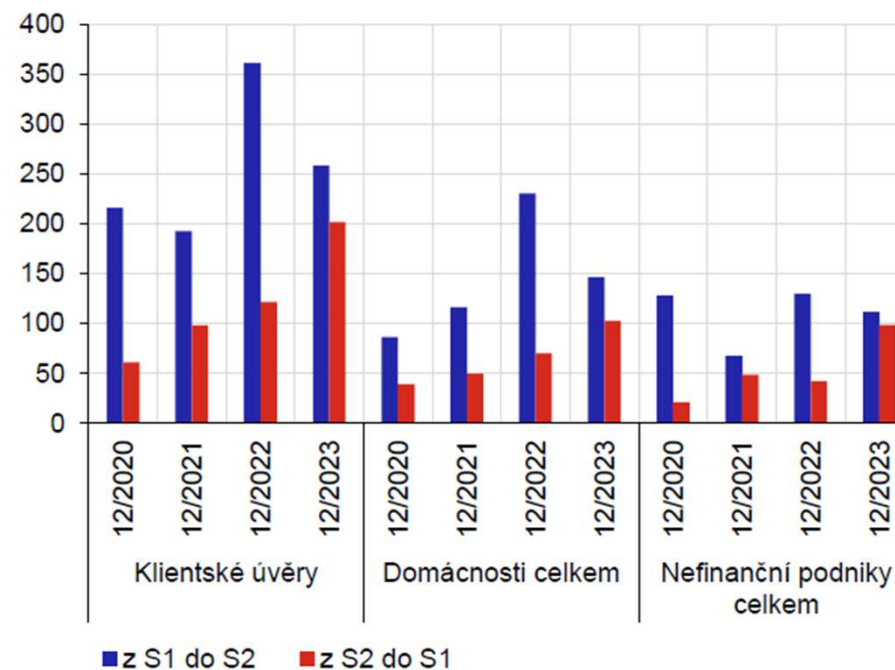
(v %)

Poznámka: Úvěry zajištěné obytnou nemovitostí a úvěry na spotřebu představují 91 % úvěrů domácnostem.

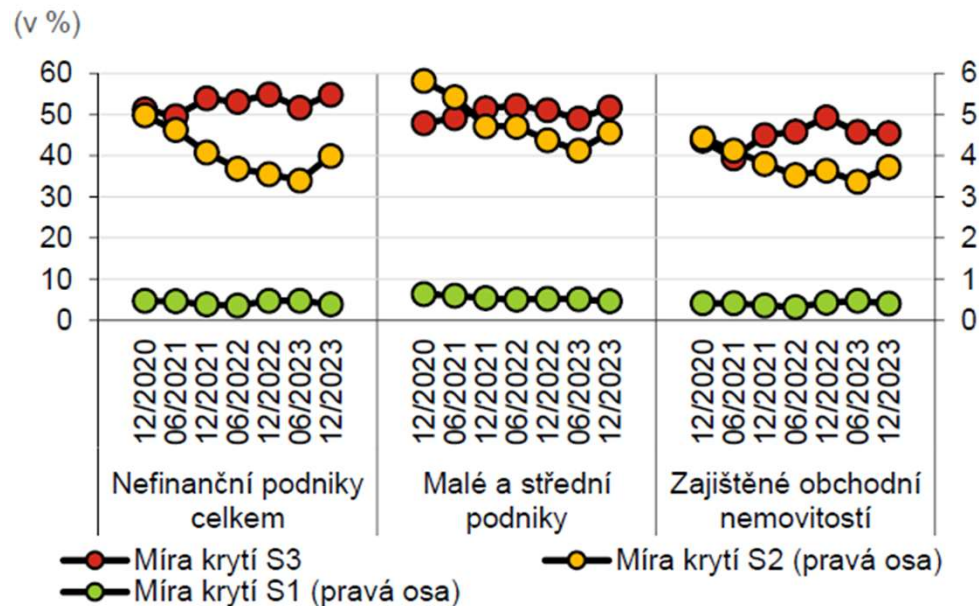
Roční migrace úvěrů mezi stupni 1 a 2

(v mld. Kč)

Úvěrové riziko (3)

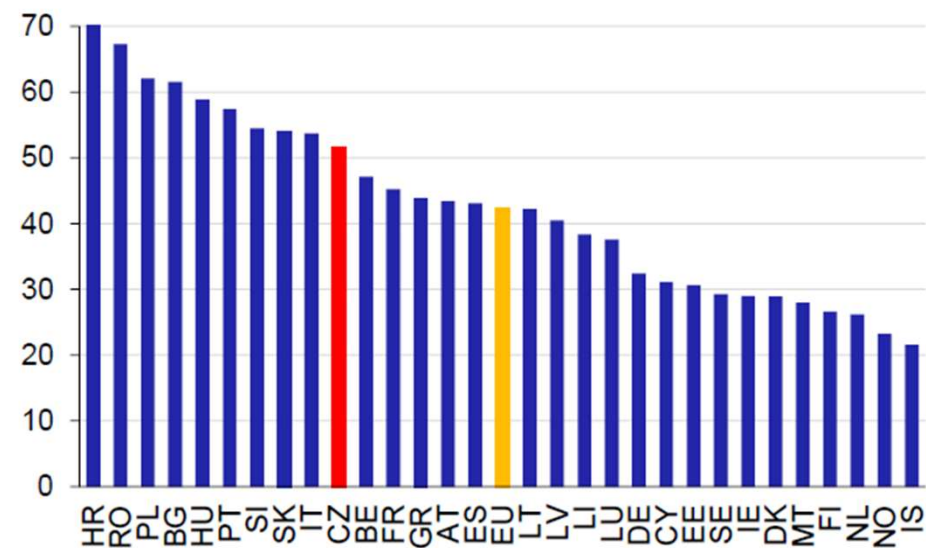
Míra krytí úvěrů dle portfolií v segmentu nefinančních podniků

Poznámka: Úvěry malým a středním podnikům a úvěry zajištěné obchodní nemovitostí představují 90 % úvěrů nefinančním podnikům.

Míra krytí nevýkonných clientských úvěrů opravnými položkami ve vybraných zemích EU

(v % k 31. 12. 2023)

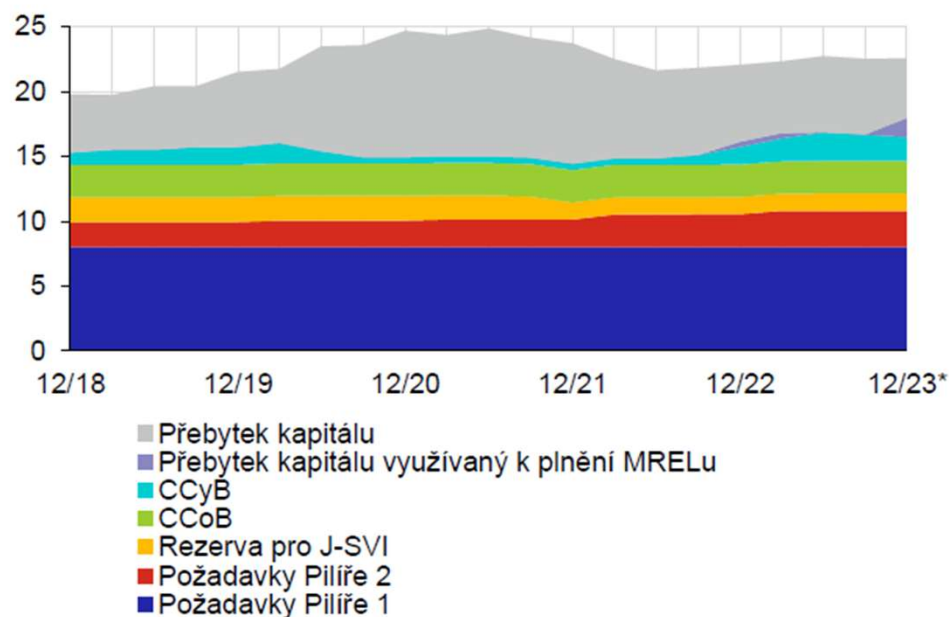
Zdroj: EBA

Poznámka: Údaje v mezinárodním srovnání se mohou lišit od ČNB z důvodu rozdílného datového zdroje.

Solventnost

Struktura kapitálu a kapitálových požadavků

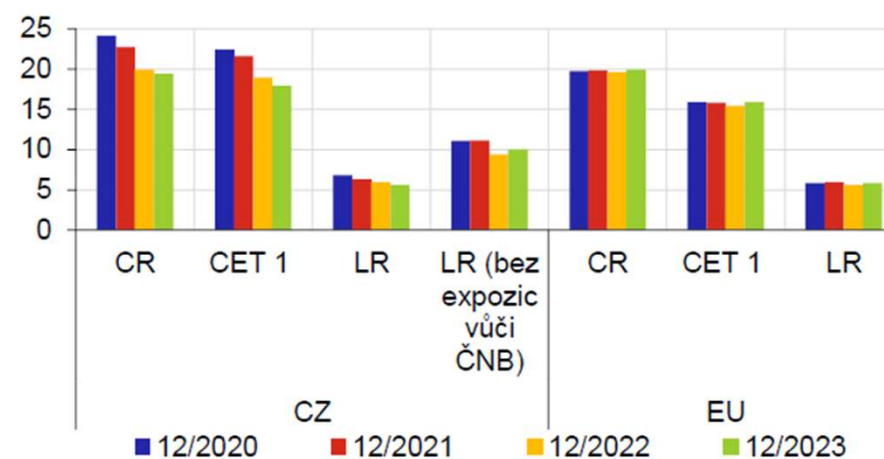
(v p. b.)

Poznámka: Hodnota ke konci roku 2023 zohledňuje i finální výši MRELU platnou k 1. lednu 2024.

Srovnání kapitálové vybavenosti v ČR a EU

(v %)

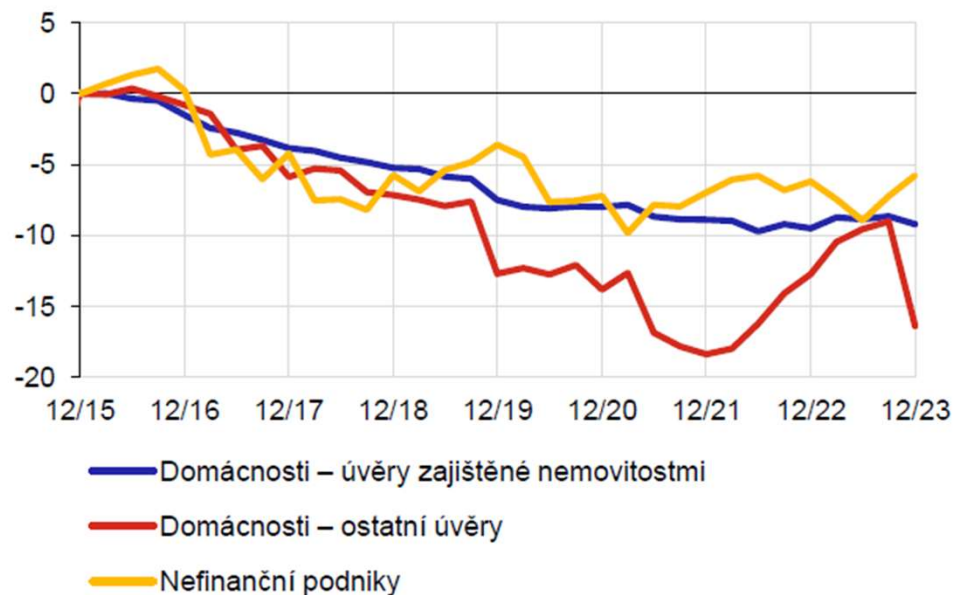
Zdroj: EBA

Poznámka: CR = kapitálový poměr, CET 1 = kapitálový poměr nejkvalitnějšího kmenového Tier 1 kapitálu, LR = pákový poměr. Hodnoty uvedené v grafu vycházejí z dat EBA a nemusí se vzhledem k odlišnému zdroji shodovat s hodnotami uvedenými v jiných částech ZFS. Pro domácí bankovní sektor je uveden i pákový poměr očištěný o relativně významné expozice vůči ČNB (26 %).

Rizika pro solventnost (1)

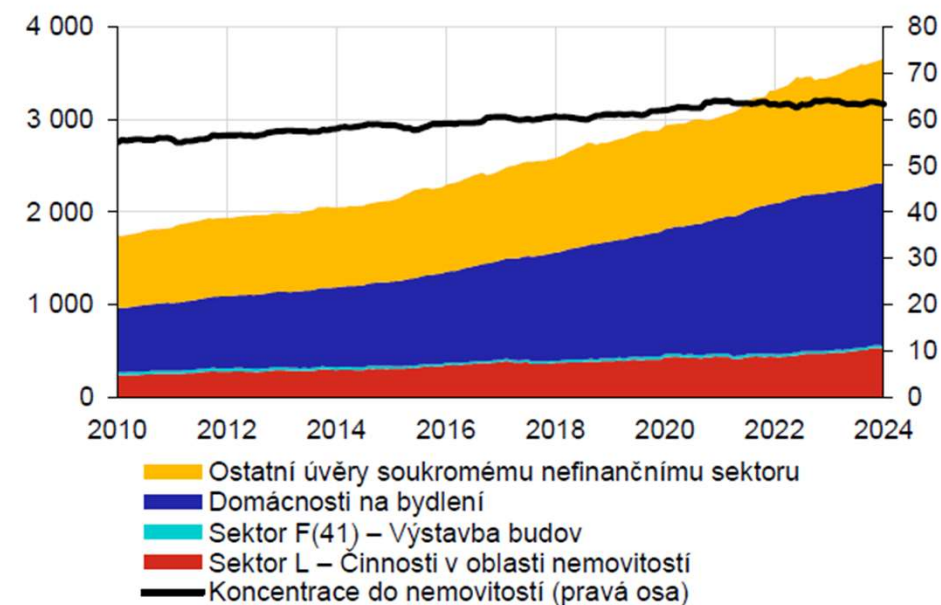
Změna rizikových vah oproti počátku silně rostoucí fáze finančního cyklu

(v p. b.)

Koncentrace bankovních úvěrů do oblasti nemovitosti

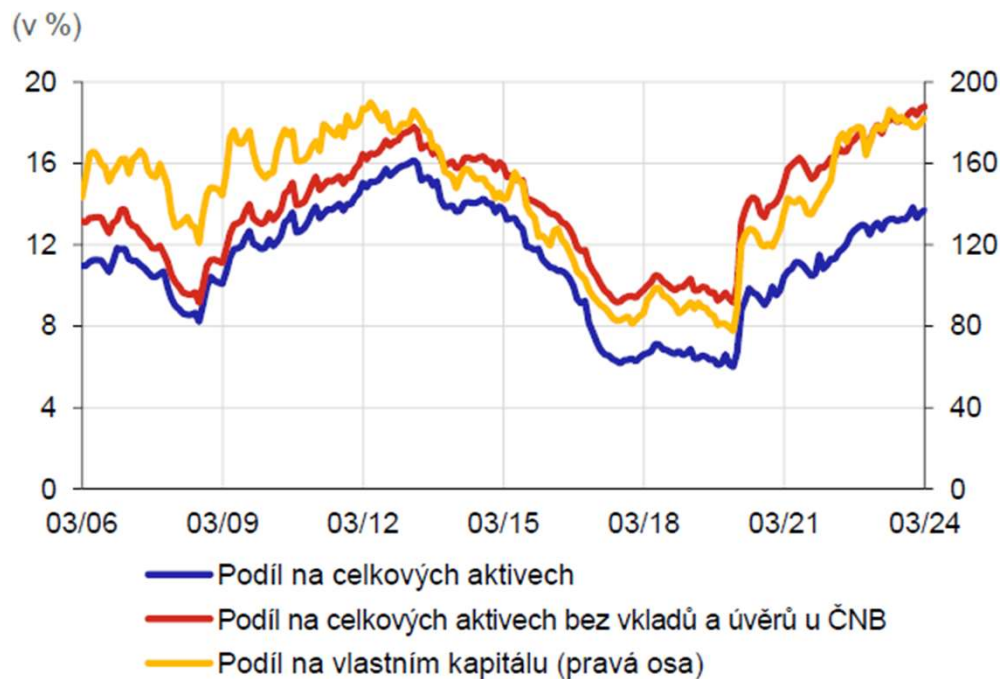
(v mld. Kč; pravá osa: podíl na objemu úvěrů soukromému nefinančnímu sektoru v %)

Poznámka: Silně rostoucí fáze finančního cyklu začala dle analýz ČNB ve čtvrtém čtvrtletí 2015.

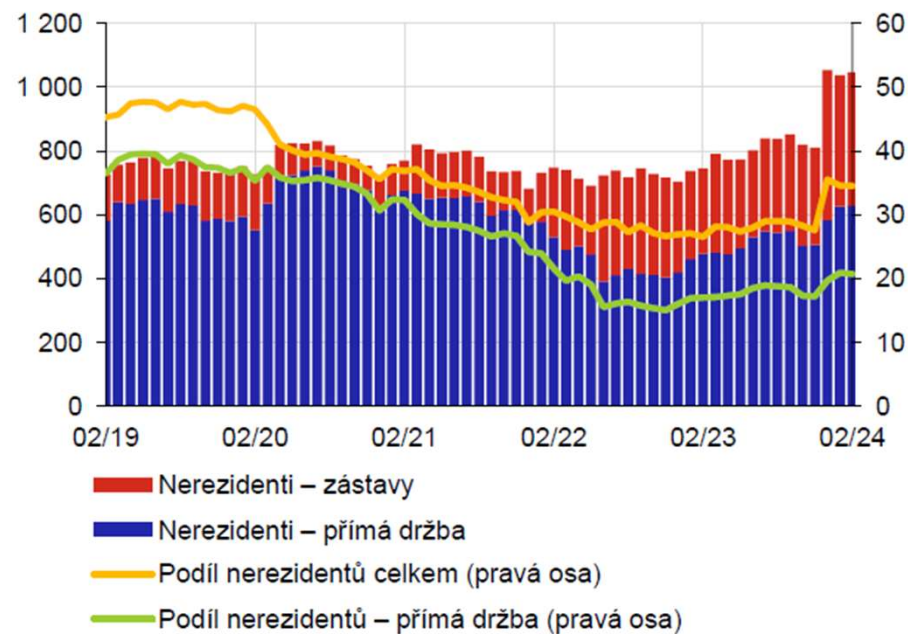
Rizika pro solventnost (2)

Podíl dluhových cenných papírů vládních institucí v bilancích domácích bank

Držba českých státních dluhopisů nerezidenty

(v mld. Kč; pravá osa v %)

Zdroj: MF ČR, ČNB

Poznámka: Odhad ČNB na základě dat MF ČR a custody dat.

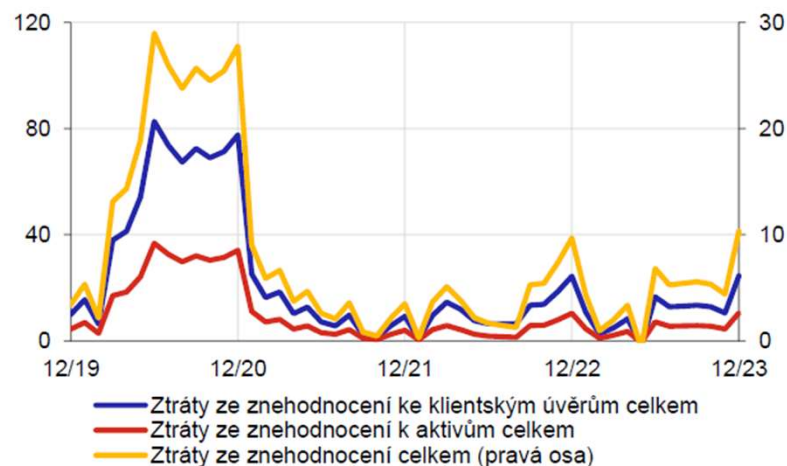
Nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy (1)

- Při rozhodování o nastavení sazby CCyB byly vyvažovány:
 - nízká intenzita nově přijímaných cyklických rizik a snižující se riziko náhlé materializace úvěrových rizik.
 - stabilizace ekonomických a geopolitických nejistot, i když na vyšších úrovních.
- snižující se, ale stále vysoký rozsah dříve přijatých cyklických rizik v bilanci bankovního sektoru a jejich utlumenou materializaci.
- cyklicky snížené úrovně rizikových vah úvěrových expozic.

Ztráty ze znehodnocení

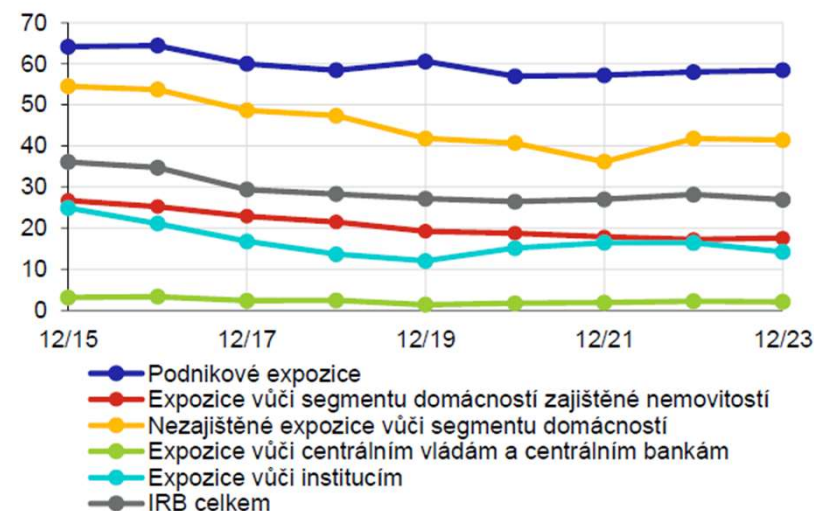
(v b. b.; pravá osa: v mld. Kč)

Poznámka: Jedná se o anualizované ztráty ze znehodnocení. Klientské úvěry zahrnují úvěry soukromému sektoru.

Průměrné rizikové váhy dle nejvýznamnějších kategorií expozic s přístupem IRB

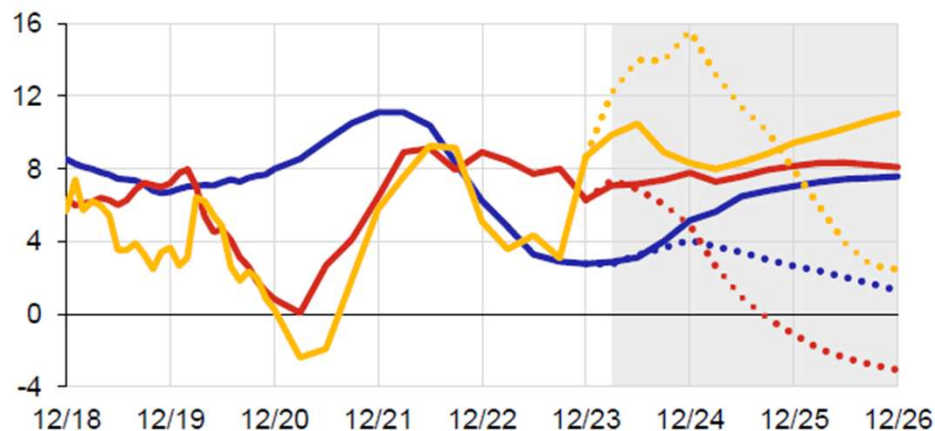
(v %)

Nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy (2)

Projekce tempa růstu stavu bankovních úvěrů v soukromém nefinančním sektoru

(meziročně v %)

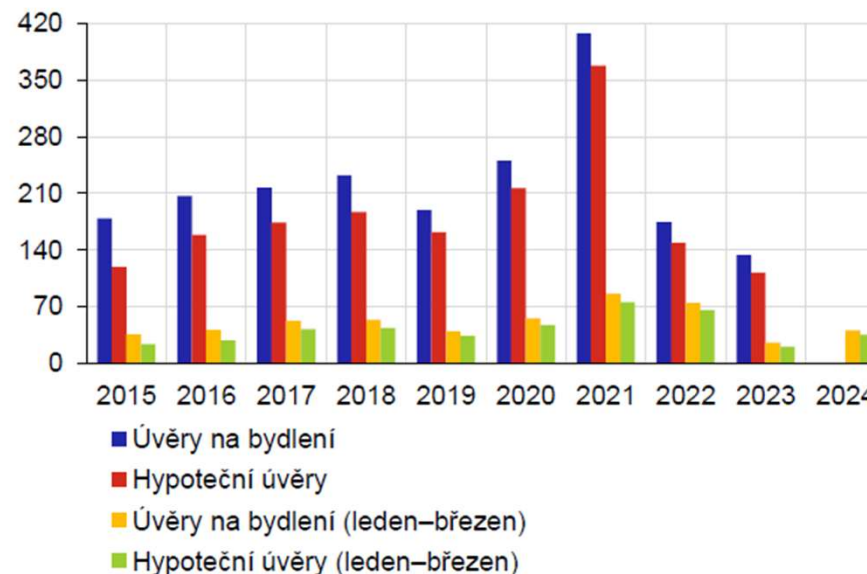

- Úvěry domácnostem na bydlení
- Úvěry domácnostem na spotřebu
- Úvěry nefinančním podnikům
- Úvěry domácnostem na bydlení – Nepříznivý scénář
- Úvěry domácnostem na spotřebu – Nepříznivý scénář
- Úvěry nefinančním podnikům – Nepříznivý scénář

Poznámka: Hodnoty v šedé ploše vycházejí v prvních dvou letech z projekce konzistentní s jarní prognózou ČNB (ZoMP – jaro 2024).

Vývoj čistých nových bankovních úvěrů na bydlení

(v mld. Kč)

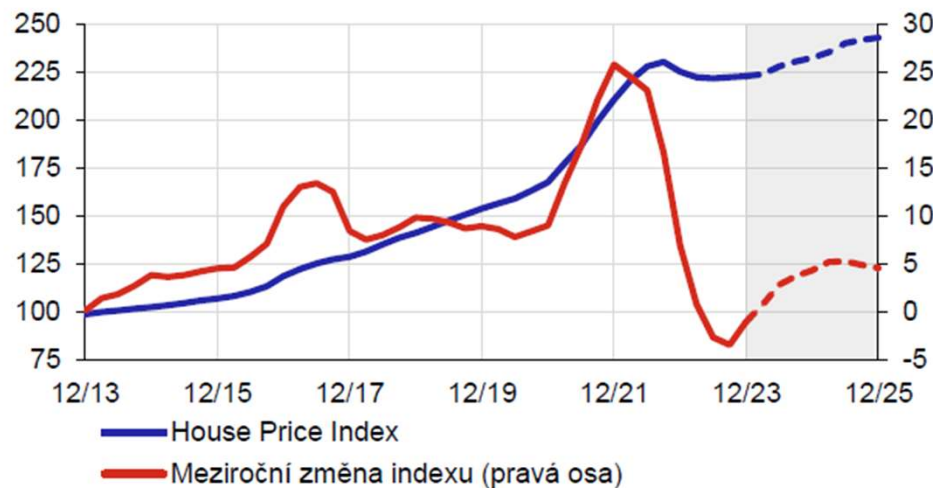

Poznámka: Všechny uvedené řady zahrnují i navýšení stávajících úvěrů. Hypoteční úvěr spadá do kategorie úvěrů na bydlení.

Poskytování hypotečních úvěrů a trh nemovitostí (3)

Realizované ceny rezidenčních nemovitostí v ČR

(index: 2010 = 100; pravá osa: v %)

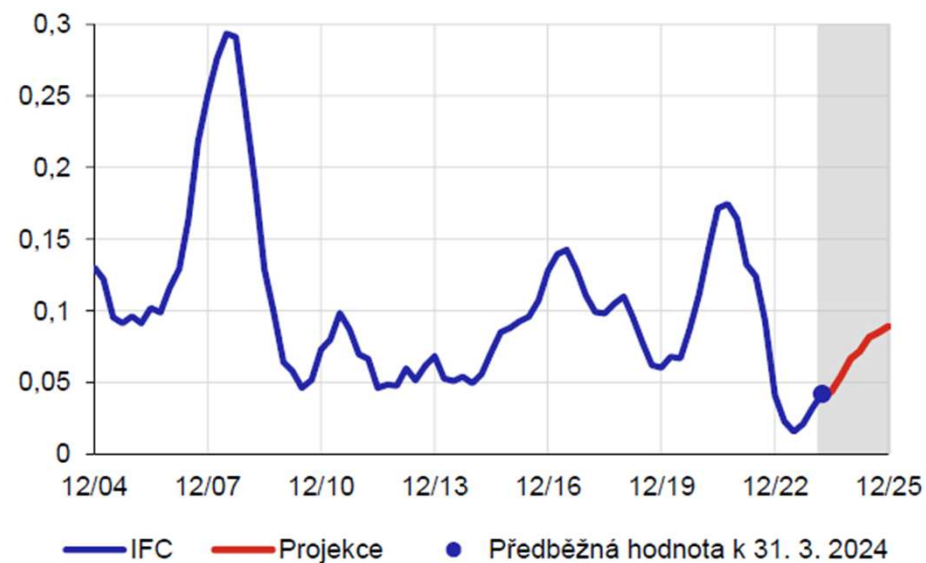

Zdroj: ČSÚ, ČNB

Poznámka: Hodnoty v šedé ploše označují projekce vycházející z jarní prognózy ČNB (ZoMP – jaro 2024).

Indikátor finančního cyklu

(0 minimum, 1 maximum)

Zdroj: ČNB, ČSÚ

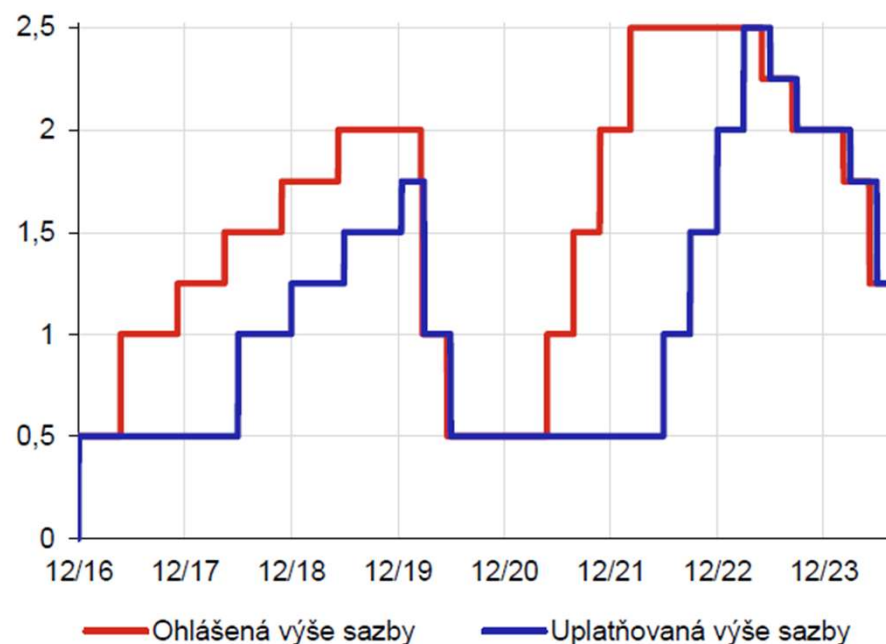
Poznámka: Projekce vychází z jarní prognózy ČNB ([ZoMP – jaro 2024](#)).

Nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy (4)

- Bankovní rada 6. června 2023 rozhodla o snížení sazby rezervy na 1,25 % a také rozhodla o stanovení sazby plošné rezervy ke krytí systémového rizika s účinností od 1. ledna 2025.
 - V sestupné fázi finančního cyklu bude ČNB sazbu postupně rozpouštět v návaznosti na materializaci a/či odeznívání rizik.
 - V případě zhoršení ekonomické situace a vzniku významných úvěrových ztrát je ČNB připravena rezervu zcela rozpustit s cílem pokrýt ztráty a zajistit dostatečnou kapitálovou kapacitu k úvěrování reálné ekonomiky.

Ohlášená a uplatňovaná výše sazby CCyB v ČR

(v % celkového objemu rizikové expozice)

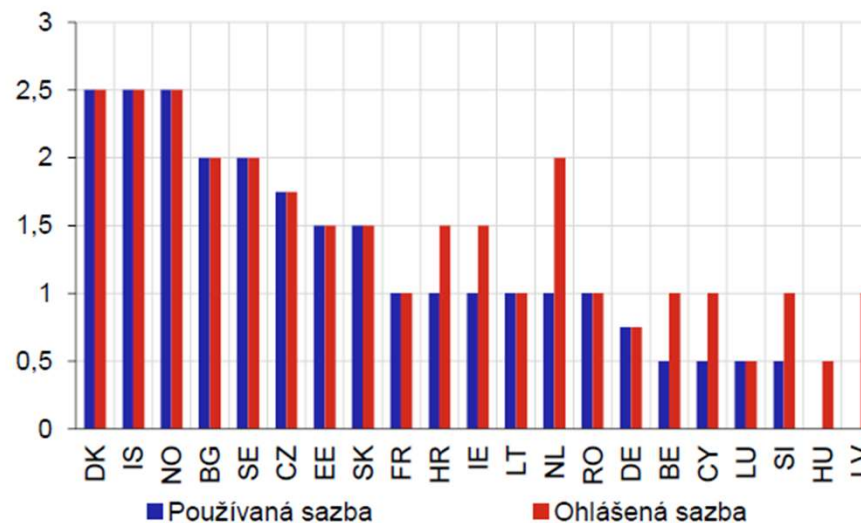

Nastavení sazby proticyklické kapitálové rezervy (5)

- Sazba CCyB ve výši 1,25 % bude patřit přibližně do průměru v Evropě.

Sazba CCyB ve vybraných evropských zemích

(v % celkové rizikové expozice; hodnoty k 30. 4. 2024)

Zdroj: ESRB

Děkuji za pozornost

